

Mokėjimo įstaigų veiklos apžvalga

2013 m.

ISSN 2335-8211 (ONLINE)

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.
© Lietuvos bankas, 2014

Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius
Tel. (8 5) 268 0029, faksas (8 5) 268 0038

www.lb.lt
info@lb.lt

VYKDYTA VEIKLA

2013 m. toliau vyko mokėjimo įstaigų licencijavimo procesas: buvo išduotos 4 licencijos teikti mokėjimo paslaugas, 1 mokėjimo įstaigai („Mokėjimo terminalų sistemos“, UAB) licencija pakeista (suteikta mokėjimo įstaigos licencija, atšaukus prieš tai jai suteiktą mokėjimo įstaigos ribotos veiklos licenciją, viršijus Lietuvos Respublikos mokėjimo įstaigų įstatyme (toliau – įstatyme) nustatytą per pastaruosius 12 mėn. įvykdytų mokėjimo operacijų sumos vidurkį, t. y. 1 mln. Lt per mėn.). 2013 m. ketvirtąjį ketvirtį buvo suteiktos 2 licencijos: mokėjimo įstaigos licencija TT Express UAB ir mokėjimo įstaigos ribotos veiklos licencija UAB „KAPKA“, o mokėjimo įstaiga UAB „Virtualių paslaugų operatorius“ papildė savo tarpininkų, per kuriuos teikia mokėjimo paslaugas, sąrašą.

2014 m. sausio 1 d. Viešajame mokėjimo įstaigų sąrašė buvo užregistruotos 32 mokėjimo įstaigos. Iš visų mokėjimo įstaigų 23 turėjo licencijas, suteikiančias teisę teikti mokėjimo paslaugas Lietuvos Respublikoje ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse (šia teise pasinaudojo mokėjimo įstaiga TT Express UAB), 9 – mokėjimo įstaigos ribotos veiklos licencijas, galiojančias tik Lietuvos Respublikoje ir numatančias, kad mokėjimo įstaigos per pastaruosius 12 mėn. įvykdytų mokėjimo operacijų sumos vidurkis būtų ne didesnis kaip 1 mln. Lt per mėn. Pažymėtina, kad iš visų licencijas turinčių mokėjimo įstaigų tik 3 teikė ne pinigų perlaidų mokėjimo paslaugą, o mobiliojo ryšio tinklo operatoriaus teikiamą mokėjimo paslaugą.

Dauguma mokėjimo įstaigų, kaip ir ankstesniais laikotarpiais, vykdė ūkinę ir komercinę veiklą, o mokėjimo paslaugas teikė kaip papildomas paslaugas, todėl ataskaitinę datą, kaip ir ankstesnėmis ataskaitinėmis datomis, ir pajamų iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos dalis, ir įsiskolinimų už teikiamas mokėjimo paslaugas dalis buvo nedidelė – sudarė atitinkamai 3,8 proc. visų pajamų ir 5,4 proc. visų įsipareigojimų.

Bendra mokėjimo įstaigų per 2013 m. atliktų mokėjimo operacijų apyvarta sudarė 6,9 mlrd. Lt. Palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, ji išaugo 0,9 mlrd. Lt. Per ketvirtąjį ketvirtį ji padidėjo 42 mln. Lt, arba 0,6 proc. 2013 m. mokėjimo įstaigos iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos uždirbo 67 mln. Lt pajamų, o palyginti su 2012 m., mokėjimo paslaugų pajamos padidėjo 2 mln. Lt, arba 3 proc., tai nulėmė 12 mokėjimo įstaigų mokėjimo paslaugų veiklos pajamų išaugimas 2013 m. Kaip ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, 2013 m. mokėjimo įstaigų sistemoje dominavo kelios mokėjimo įstaigos – didžiausią pajamų ir bendros mokėjimo operacijų apyvartos dalį (po 71 %) sudarė 3 mokėjimo įstaigų dalis.

Akinė bendrovė Lietuvos paštas 2013 m., kaip ir praėjusiais metais, pagal suteiktų mokėjimo paslaugų apimtį užėmė reikšmingą visos mokėjimo įstaigų sistemos dalį. 2013 m. jos pajamos iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos sudarė 42 proc. visų mokėjimo įstaigų mokėjimo paslaugų pajamų. Šios bendrovės mokėjimo operacijos, atliktos 2013 m., sudarė 43 proc. mokėjimo įstaigų bendros mokėjimo operacijų apyvartos.

VEIKLOS RIZIKĄ RIBOJANČIŲ REIKALAVIMŲ VYKDYMAS

Visos mokėjimo įstaigos vykdė įstatyme nustatytą mokėjimo paslaugų vartotojų gautų lėšų apsaugos reikalavimą, šias lėšas atskyrė nuo kitų fizinių arba juridinių asmenų, lėšų ir jas laikė kredito įstaigų sąskaitose. Ataskaitinę datą 7 mokėjimo įstaigos taikė ir kitą mokėjimo paslaugų vartotojų lėšų apsaugos būdą – buvo sudariusios laidavimo (garantijos) sutartis su draudimo bendrove ar kredito įstaiga šioms lėšoms apdrausti.

2014 m. sausio 1 d. visos mokėjimo įstaigos vykdė įstatyme nustatytus minimalaus nuosavo kapitalo reikalavimus. 1 mokėjimo įstaiga nevykdė nuosavo kapitalo reikalavimo, t. y. jos nuosavo kapitalo poreikis viršijo nuosavo kapitalo dydį.

2014 m. sausio 1 d. duomenimis, bendras mokėjimo įstaigų nuosavo kapitalo dydis buvo 140 mln. Lt. 2013 m. 3 mokėjimo įstaigos, stiprindamos nuosavo kapitalo bazę, padidino įstatinį kapitalą. 1 mokėjimo įstaiga, siekdama padengti sukauptus veiklos nuostolius, atitinkama suma sumažino bendrovės įstatinį kapitalą. Bendras nuosavo kapitalo poreikis (apskaičiuotas taikant vieną iš Lietuvos banko patvirtintų mokėjimo įstaigos pasirinktų metodų) minėtą datą sudarė 7,5 mln. Lt (5 mokėjimo įstaigų, 2013 m. išaugus jų veiklos apimtims, šis dydis padidėjo). Dėl gana mažų mokėjimo operacijų apimčių ir kitų finansinių duomenų, naudojamų skaičiuojant nuosavo kapitalo poreikio dydį, 10 mokėjimo įstaigų nuosavo kapitalo poreikis neviršijo minimalaus įstatyme nustatyto dydžio (20 tūkst. eurų). Pažymėtina, kad iš 23 mokėjimo įstaigų, kurioms privaloma vykdyti nuosavo kapitalo reikalavimą, 20 iš jų, apskaičiuodamos nuosavo kapitalo poreikį, taikė B metodą, pagrįstą pastarųjų 12 mėn. mokėjimo operacijų sumos vidurkiu, 2 – C metodą, pagrįstą mokėjimo paslaugų pajamomis ir išlaidomis, ir 1 – A metodą, pagrįstą mokėjimo įstaigos pastoviosiomis išlaidomis.